

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/5/2023
Identifikačné číslo spisu:	2720200645
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2720200645.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté R. Q., narodenú X. O. XXXX a J. Q., narodenú X.. O. XXXX, obe bytom v U. XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, ako kolíznym opatrovníkom, otca W. Q., narodeného XX. K. XXXX, bytom Z., H. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Alenou Arbetovou, advokátkou v Holíči, Nám. sv. Martina 3/A, a matky C. Q., narodenej XX. V. XXXX, bytom v U. XXXX, zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom v Bratislave, Rožňavská 2, o návrhoch otca na úpravu styku s maloletými deťmi, o zníženie výživného, o nariadenie výchovného opatrenia a o návrhu matky na zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 2P/26/2020, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. septembra 2022 sp. zn. 26CoP/53/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 2P/26/2020-341 z 17. marca 2022 konanie o úprave styku otca s maloletými deťmi zastavil (I); návrh otca na zníženie výživného zamietol (II); zvýšil výživné otcovi na maloletú R. zo sumy 220 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, z toho sumu 200 eur ako bežné výživné a sumu 50 eur na tvorbu úspor, splatných k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred s účinnosťou od 26. októbra 2020 (III); zvýšil výživné otcovi na maloletú J. zo sumy 220 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, z toho sumu 200 eur ako bežné výživné a sumu 50 eur na tvorbu úspor, splatných k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred s účinnosťou od 26. októbra 2020 (IV); vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného zamietol (V); nedoplatok otca na zročnom výživnom za čas od 26. októbra 2020 do 31. marca 2022 pre každú z oboch maloletých v sume 515,82 eur povolil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 50 eur mesačne na každú z nich, splatných spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok pri nezaplatení jednej z nich (VI); týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 6P/184/2014-298 zo 7. decembra 2015 v časti výroku o bežnom výživnom pre obe maloleté (VII) a uložil obom maloletým aj ich rodičom povinnosť podrobiť sa sociálno-psychologickému poradenstvu na

referáte poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica za účelom podpory obnovenia a nápravy vzťahu otca s deťmi a za účelom zlepšenia rodičovských zručností otca a vzájomnej komunikácie rodičov a to na obdobie šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku (VIII). Priznal znalci z odboru psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, Poradenská psychológia Mgr. Martinovi Balkovi, Súmračná 3260/21, Bratislava znalečné v sume 87,65 eur, ktorého výšku špecifikoval (IX). Upravil účtáreň súdu prvej inštancie na vyplatenie znalečného vo výške 43,82 eur znalci do troch dní od právoplatnosti rozsudku z preddavku vedeného pod položkou registra 7, druh trov konania: D14 Preddavky v súdnom konaní (zálohy) rok. 2021 (X); Uložil otcovi uložiť povinnosť zaplatiť znalci znalečné v sume 43,83 eur na špecifikovaný účet do troch dní od právoplatnosti rozsudku (XI) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (XII). Opravným uznesením č. k. 2P/26/2020-352 zo 6. apríla 2022 potom opravil výrok rozsudku v bodoch III. a IV., čo do určenia platobného miesta na tvorbu úspor.

2. Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní sa otec maloletých detí domáhal zmeny úpravy styku s maloletými deťmi, ktorý návrh následne vzal späť so súhlasom matky, preto súd prvej inštancie v tejto časti konanie zastavil v súlade s ustanovením § 29 ods. 1 vety druhej zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“). Zároveň sa domáhal zníženia výživného na maloletú R. na sumu 150 eur mesačne a na maloletú J. na sumu 150 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu, ktorý návrh odôvodnil znížením príjmu oproti roku 2015 z objektívnych dôvodov. V priebehu konania sa matka podaným návrhom domáhala zvýšenia výživného na každú z oboch maloletých na sumu 270 eur mesačne z toho 220 eur ako bežné výživné a sumu 50 eur na tvorbu úspor od 1. januára 2020, ktorý návrh odôvodnila zvýšeným vekom maloletých detí a s tým spojenými zvýšenými výdavkami na ich výživu.

3. Následne súd prvej inštancie poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, na základe ktorých ustálil, že návrhu otca na zníženie výživného zo sumy 220 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne na každé z maloletých detí nie je možné vyhovieť. Naposledy bolo o výživnom pre maloleté deti rozhodované rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 6P/184/2014-298 z 7. decembra 2015, ktorým rozsudkom bolo určené otcovi platiť výživné na maloletú R. celkom sumou 220 eur (z toho sumu 170 eur ako bežné výživné a sumu 50 eur na tvorbu úspor na osobitný účet R.), a v prípade maloletej J. v rovnakom rozsahu. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov, pričom sa musí jednať o podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutočným stavom existujúcim v čase predchádzajúceho súdneho rozhodnutia. V čase posledného súdneho rozhodnutia o výživnom maloleté deti navštevovali tretí ročník základnej školy, navštevovali školský klub a stravovali sa v škole, za čo matka platila 22 eur mesačne pre každé z maloletých detí. Maloletá R. má atopický ekzém. Navštevovala tanečný krúžok, za ktorý sa platil poplatok 5 eur, ako aj doučovanie anglického jazyka, za ktorý sa platil mesačný doplatok 22 eur. Výdaje na maloletú J. boli totožné. Medzi pravidelné výdaje súvisiace so zdravotným stavom maloletých detí patrilo zakupovanie liekov na posilnenie imunity v sume 20 eur mesačne na každé z nich. V čase podania návrhu na zníženie výživného otcom boli maloleté deti žiačkami ôsmeho ročníka základnej školy a v čase rozhodovania súdu navštevovali deviaty ročník základnej školy. Stravovali sa v škole, za obedy im matka platí 30 eur mesačne, naďalej obidve navštevovali tanečný krúžok - tanečnú skupinu ENDY, chodia na súťaže a jedenkrát za rok na sústredenie, za ktoré sa platí 50 eur za každú z nich. Za tanečný krúžok matka detí platí ročný poplatok za obidve v sume 100 eur. S tanečnou skupinou chodia na súťaže, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Maloletým deťom od posledného súdneho rozhodnutia pribudla voľnočasová aktivita hra na gitare, za čo matka uhrádza pre obe maloleté deti mesačný poplatok 14 eur. Zároveň obidve maloleté deti chodia na doučovanie z anglického jazyka, za čo matka platí poplatok 36 eur mesačne, ako aj za doučovanie matematiky. V roku 2020 matka mala zvýšené výdavky s absolvovaním lyžiarskeho výcviku detí, ako aj výdavky spojené s cyklistickým krúžkom. V súvislosti s dištančným vzdelávaním matka maloletým deťom zakúpila počítač, za ktorý zaplatila 8 523 Kč. Obidve maloleté deti majú nasadený zubný strojček, z toho časť nákladov prepláca matke poisťovňa. Matka v čase posledného rozhodnutia bola zamestnaná v spoločnosti Autocentrum hm, s.r.o. Břeclav, kde dosahovala priemerný mesačný príjem vo výške 14 329 Kč (530,21 eur). Naďalej je zamestnaná u tohto zamestnávateľa, pričom v roku 2020 dosiahla priemerný mesačný príjem netto 19 813 Kč (762 eur) a v roku 2021

dosiahla priemerný mesačný príjem v sume 25 993 Kč (1 030 eur). Nepribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť. Spolu s deťmi býva v byte, za ktorý platí mesačne poplatky 281 eur, za internet 13,50 eur, maloletým deťom dobíja mobilné telefóny každej z nich v sume 8 eur, ako aj má zvýšené výdavky spojené so zakúpením výživových doplnkov pre maloleté deti a výdavky spojené s cestovaním k lekárovi. Otec v čase posledného súdneho rozhodnutia podnikal pod obchodným menom Roman Lacko - LAROM, Gbely. Za rok 2013 vykázal základ dane 1 492,23 eur, čo by predstavovalo mesačne príjem otca vo výške 124,35 eur; za rok 2014 vykázal základ dane 2 312 eur, čo by predstavovalo mesačný príjem otca vo výške 192,67 eur. Mal zriadený odštepny závod zahraničnej právnickej osoby vo Frenštáte pod Radhoštem. Daňové priznanie z Českej republiky otec nepredložil. Býval v rodinnom dome, ktorý mal vo svojom osobnom vlastníctve. Užíval dve osobné motorové vozidlá, ktoré mal na leasing. Za Škodu Octavia mesačne splácal splátku v sume 122,37 eur a za Mercedes mesačne splátku v sume 220,03 eur. Zároveň splácal úver zo Štátneho fondu rozvoja bývania mesačne vo výške 150,33 eur. Ďalšie vyživovacie povinnosti nemá. Otcove mesačné výdaje predstavovali 1 006,70 eur. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vychádzal z toho, že výdaje otca jednoznačne poukazujú na jeho vyšší príjem, preto nezohľadnil jeho argumentáciu, že mu rodičia požičiavajú každý mesiac 1 000 eur. Vychádzal z toho, že na strane otca nebola splnená podmienka preukázania jeho príjmov v súlade s ustanovením § 63 Zákona o rodine, preto vychádzal z domnienky, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima (3 961,80 eur). Na strane otca zohľadnil, že podniká. Z daňového priznania za rok 2019 považoval za preukázané, že vykázal základ dane vo výške 3 495,81 eur, čo predstavuje priemerný mesačný príjem netto 281 eur, za rok 2020 základ dane vo výške 1 019,71 eur, čo predstavuje mesačný príjem netto 85 eur. Z výpisu z obchodného registra vedeného Krajským súdom v Ostrave mal súd prvej inštancie preukázané, že odštepny závod Roman Lacko - LAROM bol vymazaný k 9. marcu 2016. Otec býva naďalej v rodinnom dome, ktorý má dve bytové jednotky, pričom od roku 2005 otec užíva celý dom, ako aj platí daň z nehnuteľnosti a od roku 2018 spláca úver aj za sestru, ktorá v dome nebýva. Otec vyčísľil mesačné náklady na bývanie v sume 500 eur, na výživné na dve maloleté deti spolu 440 eur, a na leasingovú splátku za vozidlo zn. Volvo, rok výroby 2010 mesačnú splátku v sume 189,95 eur. Naďalej vlastní motorové vozidlo zn. Mercedes. V čase od 10. novembra 2020 do 5. apríla 2021 poberal nemocenské dávky, ktoré mu boli vyplatené v celkovej výške 1 256,40 eur. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie z 31. januára 2022 vyplýva, že otcovi od 3. januára 2022 vznikol nárok na invalidný dôchodok v sume 166,30 eur mesačne z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Otec má zvýšené výdavky aj na lieky, t. j. celkom jeho mesačné výdaje predstavujú sumu 1130 eur, čo nezodpovedá jeho deklarovaným príjmom z podnikateľskej činnosti. Z dôvodu nepreukázania príjmov otca z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd prvej inštancie pri stanovení jeho príjmu vychádzal z domnienky, že jeho výška priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima v roku 2019 vo výške 4 204 eur a v roku 2020 sumu 4 296,60 eur.

4. Na základe uvedeného súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že návrhu matky na zvýšenie výživného je možné čiastočne vyhovieť, preto zvýšil výživné otca na každé z maloletých detí zo sumy 220 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, z toho sumu 200 eur ako bežné výživné a sumu 50 eur na tvorbu úspor, ktorá suma určeného výživného zodpovedá možnostiam a schopnostiam a príjmovým pomerom otca a je zároveň faktickým vyjadrením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni otca. Keďže otec sa podaným návrhom domáhal zníženia výživného, avšak nedomáhal sa konkrétne zníženia výživného na tvorbu úspor, súd prvej inštancie bol toho názoru, že naďalej je dôvodné a v záujme maloletých detí za ich odôvodnené potreby považovať i tvorbu úspor v sume 50 eur mesačne, ktoré bude otec naďalej uhrádzať na osobitný účet maloletých detí. Pri rozhodovaní o zvýšení výživného prihliadol na vek maloletých detí, na ich odôvodnené potreby, na skutočnosť, že na strane maloletých detí sa od posledného súdneho rozhodnutia zmenili pomery, lebo navštevujú druhý stupeň základnej školy, majú viac voľnočasových aktivít, s ktorými sú spojené zvýšené náklady na ich financovanie s prihliadnutím na skutočnosť, že aj matka, ktorá už nemusí vynakladať osobnú starostlivosť o maloleté deti, je taktiež povinná prispievať finančne podľa svojich možností v sume 90 eur mesačne na každé z maloletých detí. Výživné otca zvýšil späť ku dňu podania návrhu matky na zvýšenie výživného, nie ako požadovala, keďže nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal zvýšiť výživné za

skoršie obdobie. Zvýšenie výživného, ako aj posúdenie zmeny pomerov odôvodnil aplikáciou ustanovení § 77, § 78 ods. 1, 3, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 63 ods. 1 až 3 Zákona o rodine (zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov).

5. Z dôvodu zvýšenia výživného otcovi od podania návrhu matky, t. j. od 26. októbra 2010, ku dňu vyhlásenia rozsudku, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom za každé z maloletých detí v sume 515,82 eur (17x30+5,82 za mesiac október 2020). K návrhu otca na zníženie výživného dodal, že ho nepovažoval za dôvodný s poukazom na jeho priemerný mesačný príjem v čase posledného rozhodovania, ako aj z dôvodu nesplnenia si edičnej povinnosti podľa § 63 Zákona o rodine. Priznanie nároku na invalidný dôchodok nepovažoval za dostatočné na to, aby bol preukázaný dôvod pre zníženie jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, pretože otec svoju podnikateľskú činnosť neukončil, naďalej podniká, preto je otázne ako sa táto skutočnosť prejaví vo výsledkoch jeho podnikateľských aktivít.

6. Následne citujúc ustanovenia § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom k tomu, že vzťah medzi maloletými deťmi a otcom je narušený, maloleté deti kontakt s otcom odmietajú pre názorové nezhody a zo strachu z jeho správania, ako aj komunikácia rodičov nie je konštruktívna, považoval preto za potrebné nariadiť maloletým deťom a ich rodičom odborné poradenstvo, ktoré sa bude realizovať na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny I., účelom ktorého bude postupnými krokmi obnoviť dôveru maloletých detí k otcovi tak, aby maloleté deti pociťovali u otca pocit dôvery, bezpečia, neodmietali kontakt s ním, čo podľa názoru súdu prvej inštancie je potrebné v záujme prispenia odbornej psychologickej intervencie, vzhľadom na aktuálne citlivé vývojové obdobie u maloletých detí. I. prvej inštancie nezistil žiaden dôležitý dôvod na strane otca, pre ktorý by mal byť otec vylúčený zo života maloletých detí, nakoľko úloha otca ako mužského vzoru je dôležitá v živote každého dieťaťa. Je v záujme spoločných detí, aby obaja rodičia sa snažili spolupracovať a situáciu vzniknutú citovým odcudzením maloletých detí od svojho otca sa snažili vylepšiť. Na základe uvedeného preto súd prvej inštancie nariadil výchovné opatrenie na dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku tak, aby to nebolo pre deti príliš zaťažujúce, keďže od septembra roku XXXX by mali nastúpiť na štúdium na strednú školu, čo bude pre nich veľká zmena a určite budú potrebovať aj viac času na prípravu do školy.

7. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol o znalečnom z titulu vypracovaného znaleckého posudku vypracovaného znalcom Mgr. Martinom Balkom, ktorému priznal znalečné vo výške 87,65 eur v súlade s ustanovením § 3 ods. 1, 2 a 6 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákona č. 382/2004 Z. z.") a § 5 písm. b) a § 3 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z. z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Uznesením č. k. 2P/26/2020-189 z 26. apríla 2021 súd uložil účastníkom konania zložiť preddavok na trovy znaleckého posudku a to každému vo výške 800 eur, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením č. k. 2P/26/2020-210 zo 4. júna 2021. Matka zložila preddavok vo výške 800 eur evidovaný ako druh trovy konania: D14 preddavky v súdnom konaní (zálohy), položka registra 7 rok 2021, otec preddavok na znalecké dokazovanie nezložil. Celkom z titulu znalečného bolo vyúčtované znalcom znalečné spolu s náhradou hotových výdavkov vo výške 135,46 eur, preto súd prvej inštancie uložil otcovi zaplatiť úhradu polovice znalečného priamo k rukám znalca vo výške 43,83 eur s tým, že zo zloženého preddavku matkou vo výške 800 eur súd upravil účtáreň na vyplatenie polovice znalečného znalcovi vo výške 43,82 eur z jej preplatku a zvyšok preddavku bude matke vrátený samostatným uznesením po právoplatnom skončení konania vo veci.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol citujúc ustanovenie § 52, § 54, § 55 a § 36 CMP. Uviedol, že v konaní matka žiadala priznať plnú náhradu trov konania z dôvodu, že podanie otca a jeho správanie mali charakter obštrukčný, šikanózný, ako aj otec nepredkladal v konaní pravdivé dôkazy, neuvádzal pravdivé skutočnosti, čím vyvolával potrebu väčšieho počtu pojednávaní, než bolo nevyhnutné. V mimosporových konaniach účastník nenesie dôkazné bremeno, pretože v nespоровom konaní sa uplatňuje vyšetrovacia procesná zásada, ktorej obsah realizuje súd. Citujúc článok 46 ods. 1

ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „Ústava“), ako i článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného oznámením FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), súd prvej inštancie s poukazom na vykonávanie dokazovania za účelom zisťovania riadneho skutočného stavu veci, nepovažoval za splnenú podmienku vyplývajúcu z § 54 CMP pre priznanie náhrady trov konania, preto vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§ 52 CMP).

9. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2022 sp. zn. 26CoP/53/2022 odvolanie matky proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch X. a XI. odmietol (I); rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením vo výrokoch II., III., IV., V., VI., VII., XII. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (II) a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VIII.

10. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že v súlade s ustanoveniami § 355 ods. 2, § 357 a § 386 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) odvolanie matky proti výrokom X., XI., týkajúcim sa rozhodnutia o znalečnom, bolo neprípustné, a preto ho v tejto časti odmietol.

11. Na základe preskúmania obsahu spisu, ako aj výsledkov vykonaného dokazovania vo vzťahu k úprave výživného (zamietnutia návrhu otca na zníženie výživného, ako aj vyhovenia návrhu matky na zvýšenie výživného) dospel k záveru, že súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne pri dokazovaní, ktoré nezodpovedá tomu, aby na jeho základe mohol byť vyslovený záver o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného a o zvýšení výživného zo sumy 220 eur na sumu 250 eur mesačne s účinnosťou od 26. októbra 2020 doposiaľ. Otec v konaní pred súdom prvej inštancie uvádzal a zopakoval to aj v odvolaní, že v rozhodnom období bol viac ako osem mesiacov práceneschopný, jeho jediným príjmom boli nemocenské dávky vyplácané priemerne vo výške 251,28 eur mesačne, pričom zhoršenie zdravotného stavu malo za následok pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45%, ktorá skutočnosť bola konštatovaná jeho poklesom a tým aj priznaním invalidity, čo preukázal predloženými listinnými dôkazmi. Zároveň o poklese príjmu otec predložil listinné dôkazy, týkajúce sa jeho nepriaznivého zdravotného stavu a s tým spojeného zníženia príjmu a poberania nemocenských dávok, ktorými sa súd prvej inštancie náležite nezaoberal a ktoré nevyhodnotil v ich súvislosti. Naopak sústredil sa len na príjem z jeho podnikateľskej činnosti, avšak nedostatočne individualizoval situáciu otca z hľadiska jeho zdravotného stavu a následkov z toho vyplývajúcich. Zároveň odvolací súd konštatoval, že vo vzťahu k rozhodnutiu o výživnom odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nie je riadne a zrozumiteľne odôvodnené, preto odvolacie námietky otca považoval za opodstatnené. Uvedené náležité neodôvodnenie sa vzťahovalo k záveru súdu o aplikácii ustanovenia § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Na základe uvedeného preto ustálil, že vo vzťahu k posúdeniu zmeny pomerov súd prvej inštancie náležite nezistil relevantné okolnosti pre rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zníženie výživného a o zvýšení výživného na sumu 250 eur mesačne s účinnosťou od 26. októbra 2020 doposiaľ, pretože pre mimosporové konanie je typické zisťovanie skutočného stavu a teda v rámci dokazovania sa súd nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikujúc vyšetrovací princíp musí vykonať aj iné dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci, ako navrhli účastníci konania.

12. V súvislosti s určením povinnosti otca prispievať aj na tvorbu úspor odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie ďalšie pochybenie spočívajúce vo vydaní opravného uznesenia z dôvodu, že súd uložil povinnosť otcovi prispievať na tvorbu úspor k rukám matky a opravným uznesením uložil otcovi povinnosť platiť časť výživného určeného na tvorbu úspor pre každé dieťa na osobitný účet. Ustanovenie § 224 CSP v danom prípade ale nebolo použité správne, pretože vydaním opravného uznesenia súd zmenil platobné miesto, avšak v konečnom dôsledku porušil aj viazanosť súdu vyhláseným rozsudkom, keďže písomné vyhotovenie rozsudku musí byť zhodné s vyhláseným výrokom. Opravným uznesením je možné dodatočne opraviť len chyby v písaní, počítaní alebo iné zrejmé nesprávnosti, čo nebol daný prípad.

13. Napokon odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie pochybenie aj vo vzťahu k výroku (V.), ktorým

zamietol návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšku. S poukazom na článok 5 Základných princípov CMP konštatoval, že v mimosporových konaniach súd nie je viazaný návrhom účastníkov a teda nie je viazaný ani navrhovanou výškou výživného vo veciach starostlivosti súdu o maloletých. Výrok rozhodnutia preto neobsahuje aj zamietavý výrok, ale z výroku samotného rozhodnutia je zrejmé, že súd rozhodol odlišne od navrhovaného petitu uvedeného v návrhu na začatie konania. Keďže súd prvej inštalácie nebol viazaný návrhom matky na zvýšenie výživného, nadbytočne (nesprávne) rozhodol o zamietnutí návrhu matky vo zvyšku.

14. Vo vzťahu k odvolaniu matky proti výroku o uložení výchovného opatrenia maloletým deťom i rodičom podrobiť sa sociálno-psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, odvolací súd citoval čl. 5 Základných zásad a ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) a ods. 2, § 37 ods. 2 písm. d) a § 37 ods. 8 veta prvá Zákona o rodine s konštatovaním, že z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že styk otca s maloletými deťmi neprebíha dlhodobo už 5 rokov, ich vzťah je dlhodobo vážne narušený, kontakt medzi otcom a maloletými deťmi je minimálny a maloleté deti otca odmietajú. Obaja rodičia sa navzájom obviňujú z príčin odmietania styku maloletých detí s otcom, vzťah medzi rodičmi je disharmonický, ich vzájomná komunikácia je neuspokojivá a o realizácii styku otca s maloletými deťmi majú každý rôzne predstavy, resp. matka odmieta akýkoľvek styk otca s maloletými deťmi bez jej prítomnosti. Matka v konaní opakovane prezentovala nezáujem maloletých detí stretávať sa s otcom zdôrazňujúc, že ona sama maloletým deťom nebráni v kontakte s otcom, avšak podľa jej presvedčenia, styk otca s maloletými deťmi bez jej prítomnosti by mal na maloleté deti negatívny dopad. Naopak otec v konaní prezentoval jeho záujem stretávať sa s maloletými deťmi a budovať štandardný vzťah rodiča a dieťaťa. Je frustrovaný z vplyvu matky na formovanie postoja maloletých detí voči nemu. Medzi rodičmi panuje napätie, komunikácia je minimálna, resp. nefunkčná a o výkone rodičovských práv a povinností k maloletým deťom sa nevedia dohodnúť. Na základe uvedených skutkových okolností odvolací súd vyslovil názor, že súd prvej inštalácie správne posúdil splnenie zákonných podmienok pre uloženie výchovného opatrenia a to z dôvodu dlhodobo pretrvávajúcich problémov pri realizácii styku otca s maloletými deťmi, ich odmietavého postoja k otcovi, ako aj z dôvodov hlboko narušených vzťahov otca s maloletými deťmi a rodičov navzájom. S dôvodmi uvádzanými súdom prvej inštalácie sa preto stotožnil a na potvrdenie správnosti rozhodnutia o uložení výchovného opatrenia na doplnenie uviedol, že v danom prípade rodičia v súčasnosti nie sú spôsobilí sami túto situáciu riešiť a ich nezhody sú proti záujmom maloletých detí. Postup komplexnej nápravy tejto situácie je nevyhnutné vyriešiť pomocou subjektu poskytujúceho odborné poradenstvo. Styk otca s maloletými deťmi je v ich záujme, keďže maloleté deti majú právo na osobný vzťah a priamy styk s obidvoma rodičmi a otec má nepochybne právo podieľať sa na výchove detí a tiež na rozhodovaní o niektorých ďalších otázkach spôsobilých ovplyvniť ich vývin. Vzhľadom na vážnosť situácie v rodine maloletých detí sú nepochybne dané dôvody na uloženie výchovného opatrenia z dôvodu dlhodobo pretrvávajúcich problémov pri styku otca s maloletými deťmi a z dôvodu hlboko narušených vzťahov otca s maloletými deťmi i rodičov navzájom. Správne preto súd prvej inštalácie rozhodol o uložení výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine za účelom zlepšenia a obnovenia nápravy vzťahu otca s maloletými deťmi, ako aj zlepšenia rodičovských zručností otca a vzájomnej komunikácie rodičov a to po dobu šiestich mesiacov. Uvedené výchovné opatrenie proklamuje právo každej fyzickej i právnickej osoby upozorniť príslušný orgán na nevhodné správanie sa detí, porušovanie povinností vyplývajúcich z rodičovských práv a povinností, zneužívanie rodičovských práv a povinností zo strany rodičov, ako aj na skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť svoje rodičovské povinnosti, pričom takéto upozornenie môže mať za následok, že súd začne konať z úradnej povinnosti o uložení výchovného opatrenia. Rozhodujúcim faktorom pre uloženie výchovného opatrenia je záujem maloletého dieťaťa, ktorý v kontexte celého Zákona o rodine nie je jednoznačne definovaný, keďže jednoznačná definícia by vzhľadom na diferenciáciu osobnosti každého dieťaťa a jeho potreby nebola prospešná. Článok 5 Základných zásad Zákona o rodine ponúka príkladný a nie hierarchický výpočet kritérií záujmu dieťaťa ako interpretačnú pomôcku pri rozhodovaní. Aj v danom prípade záujem maloletých detí si vyžadoval uloženie výchovného opatrenia. Odvolací súd tiež vyslovil, že o trovách odvolacieho konania i trovách pôvodného konania bude rozhodnuté v novom rozhodnutí vo veci samej v súlade s ustanovením § 396 ods. 3 CSP.

15. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu a to jeho potvrdzujúcemu výroku podala dovolanie matka (ďalej len „dovolateľka“), bez konkretizácie zákonného vymedzenia dovolacieho dôvodu (ustanovenia). Namietala, že pre uloženie výchovného opatrenia neboli splnené zákonné predpoklady. Jediným problémom je nezáujem otca stretávať sa so svojimi deťmi, keďže tento niekoľko rokov nevyužíval určené termíny styku tvrdiac, že mu vadí prítomnosť matky. Túto otázku však posudzovala už znalkyňa PhDr. Elena Fortis v rámci znaleckého dokazovania, z ktorého vyplynulo, že prítomnosť matky má pozitívny vplyv na priebeh styku, ako aj z jeho záverov vyplynuli vážne osobnostné vady na strane otca, ktoré závery zo znaleckého posudku vykonaného PhDr. Elenou Fortis citovala. Nesúhlasila s odôvodnením uvedeným odvolacím súdom v bode 60, v ktorom podľa jej názoru nezmyselne uviedol, že uvedenú situáciu rodičia nie sú spôsobilí sami riešiť. Dovolateľka prehlásila, že nemá s otcom žiadne nezhody, ale naopak deti správne usmerňuje, čo potvrdil aj sám otec na pojednávaní konanom 18. februára 2021. Naopak jednostranný a čisto subjektívny problém s matkou má otec, čo taktiež uviedol na pojednávaní 13. apríla 2021, pričom poukázala na jeho vyjadrenia. Zároveň citovala stanovisko maloletých detí z výsluchu vykonaného 16. marca 2021, v rámci zisťovania ich postoja k úprave styku otca s ním. Rozhodnutie v tejto otázke považovala za svojvoľné, nelogické a v rozpore s vykonanými dôkazmi. Súd rozhodol na základe laických domnienok, nerešpektujúc znalecký posudok, ktorý síce bol zhotovený pred niekoľkými rokmi, avšak vyplývajú z neho závery o nemenných osobnostných charakteristikách otca. Z uvedeného posudku vychádzal v minulosti pri rozhodovaní o úprave styku aj súd. Podľa dovolateľky súd nemá odbornú kompetenciu, aby nahradil odborné názory znalca vlastnými úvahami. Zároveň súd ignoroval zjavnú skutočnosť, že otec možnosť styku s deťmi už niekoľko rokov nevyužíva a z jeho vysvetlení si možno urobiť jediný záver, že otec o realizáciu styku v skutočnosti nemá záujem. Pokiaľ v takejto situácii súd nariadil matke a deťom podrobiť sa sociálno-psychologickému poradenstvu, nedbá na ich najlepší záujem, ale dbá len na želania otca. V takejto situácii mal súd nariadiť podrobenie sa poradenstvu výlučne otcovi, aby tento pochopil, že ak sa s deťmi nestretáva, tak s nimi nemôže ani rozvíjať vzťahy. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zrušiť.

16. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že dovolanie nesplňa základné predpoklady. Matka zákonom požadované náležitosti pre dovolanie nesplnila, neuviedla z akého ustanovenia CSP odvodila prípustnosť dovolania, ktorým navrhla zrušiť výrok III. rozhodnutia odvolacieho súdu. Uvedené náležitosti nevyplývajú zo žiadnej časti podania matky. Vo vzťahu k skutkovým tvrdeniam otec poukázal na to, že on návrh na úpravu styku vzal späť. Aj zo záverov znaleckého posudku, na ktorý matka v podaní poukázala (spracovaného pred deviatimi rokmi) vyplynulo, že sa maloletým deťom venoval, spolu sa hrali a pod., že má záujem sa podieľať na ich výchove a stretávať sa s nimi, avšak bez prítomnosti matky. Vo vzťahu k uloženému výchovnému opatreniu podotkol, že poradenstvo navrhnuté najskôr kolíznym opatrovníkom pripustila najprv aj matka, iba chcela vedieť podmienky, ako bude prebiehať. Neskôr však jej právny zástupca konštatoval, že také niečo vôbec nepripúšťajú, ku ktorému stanovisku sa pripojila aj matka. K tvrdenému porušeniu práva na spravodlivý proces otec uviedol, že matka v rozpore so zákonnou úpravou sa snaží primäť dovolačný súd, aby suploval odvolací súd a opakovane navodiť dojem, že odvolací súd sa jej argumentmi nezaoberal. Matka si zamieňa spravodlivý proces s jej predstavou rozhodnutia, síce píše o práve na odôvodnenie rozhodnutia, ale v tomto smere nie je konkrétna. Žiadne pochybenie v procese postupu súdu reálne nenamietala, resp. ho nekonkretizuje. Z tohto dôvodu navrhol dovolanie odmietnuť.

17. Kolízny opatrovník dovolačný návrh nepodal.

18. Dovolateľka k vyjadreniu otca už repliku nepredložila.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčky, v ktorej neprospech z procesného hľadiska bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

20. Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých je od 1. júla 2016 upravené Civilným mimosporovým konaním. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je upravený v ustanovení § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovujú inak“, posudzovanie prípustnosti dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, je potrebné posudzovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

21. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

22. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

23. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

24. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

26. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu (veci) za prítomnosti strán sporu, (účastníkov) právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

27. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019). Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo

znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

28. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP v spojení s čl. 11 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP a posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že v danom prípade právoplatným rozhodnutím o nariadení výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine došlo k vydaniu rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým sa konanie o tejto otázke končí, preto ustálil, že dovolanie je procesne prípustné (§ 419 CSP v spojení s § 420 CSP).

29. V súvislosti s namietaným porušením práva na spravodlivý proces dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom namietala procesný postup súdu spojený s výsluchom maloletých detí, pričom kladené otázky súdom spochybňovala z dôvodu, že súd maloleté deti nemal vyšetrovať a skúmať, či odpovedajú dostatočne logicky. Rozhodnutie súdu považovala za svojvoľné, nelogické a v rozpore s dôkazmi, nerešpektujúce znalecký posudok, hoci vypracovaný pred niekoľkými rokmi, z ktorého však vyplývajú závery o nemenných osobnostných charakteristikách otca. Podľa dovolateľky súd rozhodol na základe laických domnienok, lebo súd nemá odbornú kompetenciu, aby nahradil odborné závery znalca vlastnými úvahami. Napokon nesúhlasila s odôvodnením uvedeným odvolacím súdom v bode 60, ktoré považovala za nezmyselné.

30. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dôvodom na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine boli dlhodobé neuskutočňovanie styku otca s maloletými deťmi (päť rokov), ich vážne narušený vzájomný vzťah, minimálny kontakt spočívajúci v zriedkavej textovej správe (SMS) a v náhodnom stretnutí a komunikácii, z dôvodu odmietavého postoja maloletých detí. Zároveň dôvodom bol aj disharmonický vzťah medzi rodičmi, ich neuspokojivá vzájomná komunikácia, lebo o realizácii styku otca s maloletými deťmi majú každý rôzne predstavy, resp. dovolateľka odmieta akýkoľvek styk otca s maloletými deťmi (t. č. už vo veku 16 rokov) bez jej prítomnosti. Na druhej strane otec prezentoval záujem o stretávanie sa s maloletými deťmi, o budovanie štandardného vzťahu s nimi, ako aj prejavil záujem o podieľanie sa na ich výchove.

31. V danom prípade súdy nižších inštancií správne postupovali, ak v záujme komplexného zabezpečenia riešenia vzťahov medzi rodičmi a deťmi s ohľadom na prezentované nefunkčné vzťahy medzi rodičmi a deťmi navzájom, vykonávajúc dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností a v záujme maloletých detí, nariadili výchovné opatrenie formou podrobenia sa poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica za účelom podpory obnovenia a nápravy vzťahu otca s deťmi a za účelom zlepšenia rodičovských zručností otca a vzájomnej komunikácie rodičov a to na obdobie šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Uvedenému zákonnému postupu nemožno vytknúť žiadnu procesnú vadu, lebo s prihliadnutím na skutkové okolnosti danej veci (bod 28 odôvodnenia rozhodnutia), správne súdy postupovali, ak výchovné opatrenie v záujme maloletých detí s prihliadnutím aj na ich vek, plnenie si povinností spojených s prípravou na budúce povolanie uložili na primerane potrebný čas. Skutkové okolnosti týkajúce sa (ne)realizácie stretávania sa otca s maloletými deťmi, ako aj závery vyplývajúce zo znaleckého posudku vypracovaného podľa tvrdenia dovolateľky pred deviatimi rokmi, dovolací súd považoval za nepodstatné z dôvodu, že zmyslom uloženého výchovného opatrenia sa sleduje obnova vzťahov v rodine, ako aj vytvorenie zdravého prostredia pre udržiavanie a budovanie citových väzieb medzi otcom a maloletými deťmi, ako aj zlepšenie komunikácie medzi rodičmi navzájom, čo je nepochybne v záujme maloletých detí.

32. V súvislosti s namietaným nedostatočným resp. svojvoľným a nelogickým odôvodnením dovolaním napádaného rozhodnutia v rozpore s dôkazmi, dovolací súd uvádza, že z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a súdu prvej inštancie), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, ako sa odvolací súd vysporiadal s

relevantnými námietkami matky a tiež jasne a zrozumiteľne vysvetlil, na základe akých dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie (vo vzťahu k výroku o uložení výchovného opatrenia) za vecne správne. Odôvodnenie uvedené v bodoch 50 až 62 (v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v bodoch 53 až 55 jeho rozsudku), spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP. Z ich obsahu nevyplyva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

33. Odvolací súd v podstatnom na doplnenie k správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o rozhodnutí o uložení výchovného opatrenia uviedol, že „rodičia nie sú spôsobilí sami situáciu týkajúcu sa hlbokého narušenia vzťahov otca s maloletými deťmi riešiť a ich nezhody sú proti záujmom maloletých detí; je nevyhnutná odborná intervencia spočívajúca v pomoci pri budovaní citovej väzby medzi otcom a maloletými, ktorú by realizoval orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately; rozhodujúcim faktorom pre uloženie výchovného opatrenia je záujem maloletého dieťaťa, ktorý si vyžadoval uloženie výchovného opatrenia v preskúmanom prípade“.

34. K namietanej svojvôli napádaného rozhodnutia, dovolací súd uvádza, že z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 264/05, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od vecí samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). O takýto prípad sa v danej veci nejedná, preto dovolateľka neopodstatnene namietala porušenie jej procesných práv v takej miere, žeby malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Len sama skutočnosť, že dovolateľka sa s názormi súdov nižších inštancií nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 29/2023).

35. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, S. 1296).

36. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd i napriek len implicitnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP, odmietol

dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Dovolací súd na záver len poznamenáva, že v čase začatia dovolacieho konania a predloženia spisu na dovolacie konanie už účinky dovolaním napádaného rozhodnutia vo vzťahu k výroku o nariadení výchovného opatrenia pominuli (pre plynutie času).

37. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení § 52 CMP tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Aplikáciu ustanovenia § 54 CMP na rozhodnutie o trovách konania na žiadosť otca, s prihliadnutím na predmet konania a blízke príbuzenské vzťahy medzi rodičmi maloletých detí a v záujme usporiadania vzájomných rodinných vzťahov nepovažoval za vhodnú.

38. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.